

Až přijde Utěšitel

Rožnov, Střítež: 17.5.2015

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Iz 32, 15 – 20

Text: J 15, 26 – 16, 4a *Až přijde Přímluvce, kterého vám pošlu od Otce, Duch pravdy, jenž od Otce vychází, ten o mně vydá svědectví. Také vy vydávejte svědectví, neboť jste se mnou od začátku. To jsem vám pověděl, abyste se nedali svést. Budou vás vylučovat z synagóg; ano, přichází hodina, že ten, kdo vás zabije, bude se domnívat, že tím uctívá Boha. To s vámi budou činit, protože nepoznali Otce ani mne. Ale to jsem vám pověděl, abyste si vzpomněli na má slova, až přijde ta hodina.*

Perikopa, kterou církev zvolila na dnešní neděli, je součástí tzv. Ježíšových řečí na rozloučenou, které začínají ve 14. a končí v 17. kap. Ježíš připravuje učedníky na svůj odchod a zároveň jim zaslubuje příchod Ducha. V této situaci se ocitli učedníci po Ježíšově nanebevstoupení. Ježíš odešel a učedníci očekávají seslání Ducha svatého. Ptejme se, jak k nám toto slovo promlouvá dnes.

Asi znáte ty chvíle, kdy je člověk na všechno sám, kdy prožívá něco těžkého, je bezradný a plný úzkosti. A očekává pomoc. Jsou chvíle, kdy je člověk se silami u konce, psychicky i fyzicky na dně, chvíle životní krize, chvíle, kdy na člověka přicházejí všelijaké pochybnosti. Člověk je bezradný, zmatený, zoufalý, nemá se pořádně čeho chytit, upadá do deprese, smutku, je skleslý a melancholický. To může nastat, když prožijeme nějaké zklamání, nepochopení, nejsou naplněny naše cíle, prožijeme odmítnutí, ponížení, cítíme se nemilovaní, máme pocit, že se na nás všechno sesypalo, jsme zavalení úkoly, které nezvládáme, stojíme před rozhodnutími, která nedokážeme vyřešit, protože nemáme dost odvahy nebo informací, nerozumíme situaci, do níž jsme se dostali, nedovedeme se ve složitosti života zorientovat. A výsledkem je, že začneme pochybovat o smyslu toho, co děláme, začneme pochybovat o lidech kolem nás nebo i sami o sobě. A nakonec to mohou být i pochybnosti víry, kdy se cítíme být opuštěni nejen lidmi, ale i Bohem, máme za to, že Bůh se o nás nezajímá, že nic nedělá, aby nám pomohl. Tak rádi bychom tu opět měli Ježíše, tak jako kdysi učedníci, ale Ježíš tu není, nemůžeme ho vyhledat, padnout před ním a vychrlit na něj své otázky, pochybnosti a prosby o pomoc. Tak bychom chtěli, aby tu byl s námi, aby nám poradil, aby nám řekl, co je skutečně pravda, co je správné, co máme dělat, aby nás vyvedl z naší bezmoci, aby nás potěšil, aby se nás zastal, aby i nám dosvědčil Boží lásku. Po takovém setkání v skrytu toužíme a přejeme si ho.

Ať už každý z vás prožívá v této chvíli cokoli, všechno má Pán Bůh před očima jako na dlani. Ježíš, když se loučil s učedníky, znal nejen přítomné pocity svých učedníků, ale viděl dokonce i do budoucnosti, co je potká, do čeho se dostanou, v jakých situacích se ocitnou. Jestliže zrovna teď nic těžkého neprožívají, neznamená to, že to tak bude stále. Teď jsou v pohodě, ale co budou dělat potom, až skutečně přijdou těžkosti, pronásledování, odsuzování, dokonce i vyloučení ze společenství v synagoze, exkomunikace, zavržení od přátel a podobné věci? Jak obstojí? Nebude tím otřesena jejich víra? Nezačnou pochybovat o Ježíši a o tom, zda se vydali správnou cestou, když se drží jeho slova? Ježíš o tom všem už dopředu ví a má o učedníky upřímnou starost. On ale ví ještě i o něčem dalším.

Pomoc těm, kdo jsou v jakékoliv tísní, není vázána na Ježíšovu fyzickou přítomnost. Ježíšova podoba člověka, kterou na sebe vzal, ta ze světa mizí, ale vzápětí ji nahradí jiná Kristova přítomnost a blízkost. Bude to duchovní přítomnost Kristova. Kristus bude učedníkům přítomen v Duchu. Přicházející Duch svatý nebude totiž nikdo jiný, než duch Kristův. Ježíš bude svým učedníkům tak blízko, že bude přebývat v nich samých. Sami přijmou Ducha Kristova, a tak nezůstanou bez pomoci.

Duch svatý, jehož příchod tu Ježíš učedníkům zaslubuje, je tu nazván, do češtiny těžko přeložitelným řeckým slovem, „Paraklétos“. V ek. Bibli pak čteme o Přímluvci, a kraličtí to slovo překládají jako Utěšitel. V každém případě to jednoduše znamená jakýsi Pomocník. Podle textu pomáhá tím, že utěšuje, zastává se, dává poznat pravdu a dosvědčuje ji. To je právě to, po čem tolik toužíme. V našem trápení a těžkostech potřebujeme potěšit, povzbudit, najít zastání a získat pokoj. Potřebujeme se také správně rozhodnout, vědět, kde je pravda, co je opravdové, pravé, ryzí. A potřebujeme být o tom ujištěni, přesvědčeni, mít to dosvědčeno, mít po ruce svědectví o tom, kdo je Kristus, co je Ježíšova cesta, Boží vůle, kde je Bůh v takové chvíli. A to vše přijímáme skrze Ducha svatého. On je náš Utěšitel, Přímluvce, on je Duch pravdy, který vydává o svědectví o Kristu. Učedníci to možná zatím tak neprožívají. Ježíš jim to ale už teď zaslubuje. Mohou tu pomoc čekat každou chvíli. Už brzy. Až přijde Přímluvce, přijde s ním i pomoc.

Bratři a sestry, přicházející svatodušní svátky nám budou zvěstovat, že Přímluvce a Utěšitel už přišel. Kdy, kde a jak? Byl dán církvi hned na jejím počátku. Ježíšův slib nebyl planým utěšováním, ale splnil se velmi záhy. To je důležité zjištění. Někdy se stává, že stále jen očekáváme na Ducha svatého a on už tu přítom je. Můžeme ho zakusit ve společenství bratří a sester, ve společenství křesťanů, tedy v církvi. A v tomto bratrském společenství můžeme najít i my svůj díl Ducha. Cizím slovem, můžeme na Duchu svatém participovat. Můžeme přijmout Ducha svatého, když budeme sdílet svoji víru s ostatními, když se otevřeme slovu Božimu, které se v církvi zvěstuje, můžeme Ducha svatého zakoušet ve vztazích, v modlitbách, v bratrské lásce a pomoci, ve svědectví církve. Duch svatý je jako vítr. Nemůžeš ho uchopit, ale vnímáš jeho projevy na tom, co je kolem tebe. Apoštolové v Písmu svědčí, že všichni jsme chrámem Ducha svatého. Že jsme duchovní stavbou, v níž každý jednotlivec se podílí na tvorbě této duchovní stavby.

Že jsme živými kameny. A tak, chceme-li zakusit službu onoho duchovního Pomocníka a Přímlovce, toužíme-li po utěšení, po pravdě, po dosvědčení a ujištění o víře, když jsme zmítáni všelijakým trápením, pak hledíme pomoc uprostřed společenství křesťanů, v modlitebním ztišení, ve společném naslouchání zvěsti Božího slova, ve sdílení a bratrských vztazích. V tom všem můžeme zakoušet Ducha svatého. Tímto způsobem je dosvědčován Kristus mezi námi.

A tak nakonec vidíme, že to svědectví, které o Kristu vydává Duch svatý, je vlastně i našim svědectvím. I my, křesťané a celá církev vydáváme svědectví o Kristu, o jeho přítomnosti, o tom, že on je ta cesta, pravda i život. Svědectví Ducha, z něhož církev žije, se tak stává svědectvím církve, která má být tomuto světu světlem a ukazatelem ke Kristu. Kéž i naše společenství je místem, kde každý smí nalézt potěšení, přímlovu, jasné svědectví víry, kde lze poznat Ducha pravdy, Ducha opravdovosti naší víry, Ducha Kristova. Amen.

Modlitba: *Pane Ježíši, děkujeme ti, že si nemusíme stýskat, že jsi odešel ke svému Otci. Jsi nám přítomen v Duchu svatém, jehož projevy a moc zakoušíme uprostřed církve, jíž byl dán. Prosíme, dej ať plamen Ducha nezhasne, ale ať i náš sbor je tomuto světu světlem, které osvěcuje cestu k tobě, našemu Pánu. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, modlíme se k tobě v Duchu svatém. Jako tvoje církev pozvedáme svůj hlas, abychom přinášeli před tvůj trůn prosby a přímlovy. Modlíme se za tvoji církev. Dej, ať je nositelem tvého Ducha a svědectvím o jeho působení ve světě. Modlíme se za naši Českobratrskou církev evangelickou, ať je vedena Třím Duchem, zvláště v různých rozhodováních a v pohledu do budoucnosti. Modlíme se za naše sborové společenství, aby bylo majákem pro své okolí. Přímlováme se vzájemně jeden za druhého. Dej, ať nikdo není se svými břemeny sám. Povzbud' nás svým Duchem k tomu, abychom jedni druhých břemena nesli. Modlíme se za ty, kteří jsou v jakékoliv tísní. Chtěli bychom je potěšit tou útěchou, jaké se nám samým dostává od tebe. Neumíme to, ale prosíme, učiň si z nás své nástroje, skrze něž by se projevoval ten pravý Utěšitel, Duch svatý. Modlíme se za ty, kteří nemají v tomto světě žádného zastání. Dej, ať se dovedeme přímlovat za ty, kteří se neobejdou bez pomoci druhých. Duchu svatý, jednej skrze nás, jako ten pravý Přímlovce. Modlíme se za ty, kteří se nedovedou orientovat v tomto spleťtém světě a nevědí, čemu věřit. Dej, ať poznají pravdu i to, že ji nemáme v moci, protože tou pravdou jsi ty sám a ty máš v moci nás. Ty sám nás vedeš Duchem pravdy po té pravé cestě. Modlíme se za ty, kteří při pohledu na církev nevidí Tebe, ale jen lidskou ubohost a hřích. Obnov nás svým Duchem, ať vydáváme svědectví o tvé lásce všem lidem.*